

Poznań, dnia 19 listopada 2021 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

KN-XI.4131.1.225.2021.25

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr XXXIV/308/2021 Rady Miejskiej Borku Wlkp. z dnia 20 października 2021 r. w sprawie przyjęcia "Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Borek Wielkopolski" - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 20 października 2021 r. Rada Miejska Borku Wlkp. podjęła uchwałę nr XXXIV/308/2021 w sprawie przyjęcia "Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Borek Wielkopolski", dalej jako "uchwała". Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Borek Wielkopolski stanowi załącznik nr 1 do uchwały.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) oraz art. 90t ust. 2 pkt 2 oraz ust. 4 ustawy z dnia 8 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020r. poz. 1327 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 22 października 2021 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Na podstawie przepisu art. 90t ust. 1 ustawy dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915), dalej jako "ustawa", jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży; 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Zgodnie z treścią ust. 4 tego przepisu: "W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36
www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze".

Z powyższego wynika, że ustawodawca w pierwszej kolejności zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego do przyjęcia programu, będącego aktem o charakterze wewnętrznym, wyznaczającym kierunki działania w zakresie wyrównywania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży albo wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Następnie w oparciu o przyjęty program organ stanowiący gminy winien określić w uchwale podjętej na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy szczegółowe warunki, na jakich jest udzielana stosowna pomoc, formy i zakres tej pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Tymczasem treść ocenianej uchwały wskazuje, iż znajdują się w niej zapisy dotyczące zarówno lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży wydawanego na podstawie art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy, będącego aktem kierownictwa wewnętrznego, jak również zapisy typowe dla uchwały wydawanej na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy, będącej aktem prawa miejscowego. Z uwagi na odmienny charakter obu uchwał, za wadliwe prawnie należy uznać łączenie obu upoważnień do wydania ww. uchwał w jednym akcie prawnym. Jednakże biorąc pod uwagę zapis § 4 uchwały, w którym rada przewidziała obowiązek publikacji uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego, organ nadzoru uznał, że połączenie w omawianym przypadku regulacji stanowiącej prawo miejscowe oraz regulacji, która nie należy do tej kategorii, nie skutkuje stwierdzeniem nieważności uchwały w całości.

W ocenie organu nadzoru, przedmiotowa uchwała z innych przyczyn istotnie narusza prawo. Jej analiza wskazuje, że Rada Miejska Borku Wlkp. nieprawidłowo określiła zakres podmiotowy tej uchwały. Jak bowiem wynika zarówno z tytułu uchwały jak i jej § 1 oraz § 1 ust. 1, ust. 3, § 2 ust. 3 pkt 1 i pkt 2 załącznika nr 1 do uchwały, adresatami pomocy są uczniowie pobierający naukę w szkołach podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Borek Wlkp. Z treści art. 90t ust. 4 ustawy wynika jednak, iż zarówno program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, jak i ustanowione na jego podstawie warunki udzielania pomocy, winny być kierowane do dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na ich miejsce zamieszkania oraz bez względu na organ prowadzący szkołę, do której uczęszcza. Tym samym przedmiotowa uchwała winna być kierowana nie tylko do dzieci i młodzieży szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Borek Wlkp. W ocenie organu nadzoru, system wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży winien traktować na tych samych zasadach wszystkich uczniów, którzy mieszczą się w kręgu uzdolnionych dzieci i młodzieży i którzy pobierają naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 18 marca 2021 r. sygn. akt III SA/GI 63/21, wskazał: "Ustawodawca nie wprowadził różnicowania na organ prowadzący szkołę, do której uczęszcza uczeń. Ustawa nie różnicuje placówek oświatowych na szkoły prowadzone przez daną gminę (tzw. szkoły publiczne) i szkoły, których nie prowadzi dana gmina (czyli szkoły prywatne i inne szkoły publiczne – nie prowadzone jednak przez gminę). Z pomocy korzystać mają uczniowie szkół działających na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na ich

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36
www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

miejsce zamieszkania. Z regulacji ustawowej wynika, że nie jest istotne miejsce zamieszkania danego ucznia, lecz jedynie fakt, że pobiera naukę w szkole na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. W konsekwencji, uchwała programowa nie może wyłączyć uczniów szkół niepublicznych (prywatnych) a także publicznych szkół niesamorządowych. Uczniowie ci bowiem z mocy ustawy znajdują się w kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymania pomocy wynikającej z programu w formie stypendium. Pomoc ta jest udzielana po spełnieniu dodatkowych wymogów, określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego przy uwzględnieniu potrzeb edukacyjnych na danym obszarze". Podobnie wypowiedział się w przedmiotowej sprawie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 29 czerwca 2021 r. sygn. akt II SA/OI/289/21: " Z regulacji art. 90t ust. 1 pkt 2 u.s.o. oraz art. 90t ust. 4 u.s.o wynika, że organ jednostki samorządu terytorialnego ma prawo tworzyć program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (...). Jedynym kryterium przy tworzeniu takiego programu, przewidzianym przez ustawodawcę, jest kategoria posiadania przez ucznia cechy uzdolnienia. Wynika z tego, że intencją ustawodawcy jest zapewnienie pomocy uczniom uzdolnionym. Program wsparcia powinien być ustalony w taki sposób, żeby zapewnić pomoc uczniom uzdolnionym - wszystkim uczniom pobierającym naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania ucznia, jak też bez względu na organ prowadzący szkołę".

W ocenie organu nadzoru za niezgodny z prawem należy uznać przepis § 5 ust. 1 załącznika nr 1 do badanej uchwały, w myśl którego: "Wysokość środków finansowych przeznaczonych na Stypendia Burmistrza Borku Wielkopolskiego ustala corocznie w budżecie Gminy Rada Miejska Borku Wlkp." oraz przepis § 5 ust. 4 załącznika nr 1 badanej uchwały, w którym wskazano, że "Maksymalną wysokość indywidualnego stypendium określa Burmistrz Borku Wielkopolskiego w drodze zarządzenia". Zdaniem organu nadzoru rada nie wypełniła delegacji ustawowej wynikającej z treści art. 90t ust. 4 ustawy. Na mocy ww. przepisu rada została przez ustawodawcę zobligowana do określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, form i zakresu tej pomocy, w tym stypendiów dla uzdolnionych uczniów oraz trybu postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze. W przedmiotowym załączniku do uchwały rada nie określiła zakresu przyznanej pomocy (tj. wysokości stypendium), odsyłając w tym względzie jedynie do zapisów uchwały budżetowej, przy jednoczesnym scedowaniu kompetencji do określenia wysokości stypendium na organ wykonawczy gminy. Tymczasem przepis art. 90t ust. 4 ustawy nie przyznaje organowi wykonawczemu gminy kompetencji w powyższym zakresie. Prezentowane przez organ nadzoru stanowisko potwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 6 lutego 2019 r. sygn. akt IV SA/Po 1061/18, wskazując, iż kompetencja dotycząca określania wysokości stypendiów przysługuje radzie gminy.

Biorąc pod uwagę powyższe, należało orzec jak w sentencji.

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36
www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski

(-) Michał Zieliński

(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska Borku Wielkopolskiego

Burmistrz Borku Wielkopolskiego